

روایت یازدهم

درخت همدلی، از خانه تا ملت

به کوشش: سرکار خانم راضیه سیاری / آموزگار پایه چهارم دبستان دخترانه نصر ۲۲
دبستان نصر۲/ مشهد/ خراسان رضوی

گزارش عملکرد و تبیین مسئله:

ما در مسیر تربیتی جدید با یک سری چالش هایی روبرو هستیم. یک مورد افزایش فاصله عاطفی میان کودکان و والدین به دلیل فضای مجازی، فرسایش همدلی (تغییر رفتارهای اجتماعی از خدمت به دیگران به فقط من و نیازهای من) و دیگری عدم توانایی کودکان در درک دیدگاه های متفاوت که منجر به تنش های خانوادگی و اجتماعی می شود. اگر این شکاف عاطفی در خانه ترمیم نشود جامعه در برابر بحران ها و نفوذهای فرهنگی، آسیب پذیر و بی تفاوت خواهد بود. در جنگ رمضان معلوم شد که بزرگترین سلاح دشمن برای فروپاشی یک ملت ایجاد بی تفاوتی است. وقتی مردم نسبت به مشکلات همسایه و هم میهن خود بی اعتنا شوند جامعه از درون فرو می پاشد.

اهداف طرح

اهداف آموزشی

- آشنایی با مفهوم دیدگاه متفاوت
- یادگیری گام های عملی، برای حل تعارضات کوچک (گفتگو به جای دعوا)

اهداف تربیتی و عاطفی

- تقویت هوش عاطفی و خودکنترلی
- تغییر نگرش از من به ما (شناخت مسئولیت اجتماعی در خانه)

اهداف کنشگری و مقاومت

- تبدیل شدن کودک به فردی که می تواند نیازهای محیط اطرافش را ببیند.
- تقویت همبستگی؛ آموختن اینکه قدرت در اتحاد و حمایت از دیگران است
- ساخت هویت جمعی؛ پرورش کودکی که می دانیم (مراقب دیگران بودن) اولین قدم برای دفاع از وطن و ملت است.

برنامه اجرایی طرح

۱.آموزش در کلاس

معرفی پروژه درخت همدلی: دانش آموزان یاد می گیرند که هر میوه نمادی از یک (کنش مثبت) است که آنها در برابر بی تفاوتی انجام می دهند. و معلم با استفاده از تصویر، مفهوم همدلی را تعریف میکند.

۲.اجرا در خانه، تمرکز بر خانواده

دانش آموزان با ساخت درخت همدلی در خانه با استفاده از کاغذ، مقوا، رنگ یا حتی اشیا باز یافتی فضای شخصی خود را برای همدلی آماده می کند.

به عنوان مثال برای ماموریت های همدلی در سطح اول میتوان فعالیت هایی مثل کمک در چیدن سفره، کمک به کوچکترها تعریف کرد. در سطح بعدی مدیریت تعارض، مثلا اگر با خواهر یا برادر بحث کرد به جای داد زدن یک میوه برای آشتی کردن می چسباند و در سطح اخر درک دیدگاه صورت میگیرد. مثلا از پدر یا مادر بپرسد امروز خسته بودی؟ چطور می توانم کمکت کنم؟

۳.شکوفایی و برداشت در فضای مجازی/کلاس

دانش آموزان عکس درخت خود را در گروه کلاسی می فرستند. هر دانش آموز باید یکی از میوه ها را توصیف کند من امروز میوه چسباندم چون به مادرم کمک کردم ظرف ها را بشوید و حس کردم او خیلی خوشحال شد.

۴.همبستگی اجتماعی

جمع آوری عکس تمام درخت ها و ساخت یک جنگل همدلی

گام اخر : به بچه ها گفته شد تک تک از شما با کار کوچک خودتان یک جنگل بزرگ و مقاوم از همدلی ساخته اید یعنی ما با مهربانی بر بی تفاوتی پیروز می شویم. ما با این طرح، همدلی را از یک رفتار اخلاقی ساده به یک ابزار کنشگری تبدیل کردیم. ابزاری که با تقویت پیوند در خانه از فروپاشی پیوند در جامعه جلوگیری می کند.

نتایج و ره‌آوردها

تغییر رفتار ملموس: مشاهده شد که دانش آموزان از حالت درخواست کننده (فقط کاری برای خود می خواهند) به حالت خدمت کننده (کمک به دیگران) تغییر رویکرد داده اند.

ارتباط میان مدرسه و خانه: این پروژه باعث شد والدین برای اولین بار به عنوان شریک آموزشی وارد فضای یادگیری شوند و نقش خود را در پرورش شخصیت کودک درک کنند.

تثبیت مفهوم همدلی: مفهوم همدلی از یک تعریف خشک کتابی به یک عمل و حرکت تبدیل شد.

نقاط قوت

- یادگیری فعال و تجربه محور
- استفاده از منابع بازیافتی
- پژوهش محور بودن
- تطبیق پذیری

نقاط ضعف

- تفاوت در سطح مشارکت خانواده‌ها
- زمان‌بر بودن
- دشواری سنجش دقیق

جمع‌بندی نهایی

درخت همدلی ثابت کرد که آموزش ارزش‌ها نباید در چهار دیواری کلاس متوقف شود؛ وقتی دانش‌آموز خانه را به میدان کنشگری عاطفی تبدیل می‌کند، درواقع اولین گام را برای ساختن یک جامعه منسجم برمی‌دارد. این پروژه موفق شد مفهوم همدلی را از یک حالت انفرادی به یک فعالیت خانوادگی و جمعی تبدیل کند.